

Spoorboekje procedure melden misstanden

[De wet Huis voor klokkenluiders geldt vanaf 1 juli 2016. Deze wet regelt de mogelijkheden en bescherming van werknemers die een misstand willen melden. De klokkenluiderswet geldt voor werknemers en werkgevers. Een werknemer kan een melding doen als hij denkt dat er iets mis is in de organisatie waar hij werkt of heeft gewerkt. In beginsel is een werknemer is verplicht de misstand eerst intern te melden. Mocht een interne melding niet afdoende zijn afgehandeld, kan de misstand extern worden gemeld. In het onderstaande schema is weergegeven welke stappen moeten worden doorlopen om een melding te doen, alsmede welke stappen een corporatie dient te zetten om een (interne) melding mogelijk te maken.

Dit overzicht is een vereenvoudigde weergave van wat in de Wet Huis voor Klokkenluiders is bepaald. De wettekst blijft leidend.]

Stap 0 Vermoeden van een misstand

Op grond van de Wet Huis voor Klokkenluiders geldt als vermoeden van een misstand:

“het vermoeden van een werknemer, dat binnen de organisatie waarin hij werkt of heeft gewerkt of bij een andere organisatie indien hij door zijn werkzaamheden met die organisatie in aanraking is gekomen, sprake is van een misstand voor zover:

1°. het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de werknemer bij zijn werkgever heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de werknemer heeft gekregen door zijn werkzaamheden bij een ander bedrijf of een andere organisatie, en

2°. het maatschappelijk belang in het geding is bij de schending van een wettelijk voorschrift, een gevaar voor de volksgezondheid, een gevaar voor de veiligheid van personen, een gevaar voor de aantasting van het milieu, een gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten”

Stap 1 Opstellen procedure interne meldingen:

- Een procedure voor het intern kunnen melden van misstanden geldt op grond van de wet (artikel 2 van de Wet Huis voor Klokkenluiders) voor organisaties met ten minste 50 werknemers.
- De organisatie verschaft de werknemer (schriftelijk of elektronisch) de interne regeling. Hierbij geeft de organisatie in de regeling ook informatie over:
 - o de omstandigheden waaronder een vermoeden van een misstand buiten de organisatie kan worden gemeld.
 - o de rechtsbescherming van de werknemer bij het melden van een vermoeden van een misstand.
- In de interne regeling moet ten minste het volgende zijn opgenomen:
 - o de wijze waarop met de interne melding wordt omgegaan

- omschreven wanneer sprake is van een vermoeden van een misstand (in de zin van de wet, maar mag ook breder, bijvoorbeeld ook integriteitsschendingen of dreigende misstanden)
- op welke wijze bij de daarvoor door de organisatie aangewezen functionaris of functionarissen het vermoeden van een misstand kan worden gemeld
- de verplichting voor de werkgever opgenomen de melding vertrouwelijk te behandelen, indien de werknemer hierom verzoekt
- de mogelijkheid voor een werknemer om een adviseur in vertrouwen te raadplegen over een vermoeden van een misstand.

(zie *model*)

- Een werknemer kan het Huis voor Klokkenuiders verzoeken om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand (art. 3k van de Wet Huis voor Klokkenuiders).

Stap 2 Extern melden

Wanneer kun je extern melden?

- Een werknemer kan een melding doen in eerste instantie bij het Meldpunt Integriteit Woningcorporaties van de Autoriteit woningcorporaties. Over de wijze van melden kan de werknemer voor advies terecht bij het Huis voor Klokkenuiders of een vertrouwenspersoon. Hierbij kan men:
 - een vermoeden van een misstand melden en verzoeken om een onderzoek, of
 - verzoeken om een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop de werkgever zich jegens hem heeft gedragen naar aanleiding van een melding van een vermoeden van een misstand. (art. 4 Wet Huis voor Klokkenuiders)
 - een extern verzoek wordt niet in behandeling genomen wanneer de verzoeker het vermoeden van een misstand niet heeft gemeld aan een leidinggevende, een vertrouwenspersoon of een andere in een interne procedure aangewezen persoon van de organisatie waarbinnen sprake is van de vermoedelijke misstand, tenzij dat van hem in redelijkheid niet gevraagd kan worden of wanneer intern de melding afdoende is afgehandeld.

Hoe kun je een verzoek voor het doen van een onderzoek indienen?

- Het verzoekschrift wordt ondertekend door de verzoeker (of diens gemachtigde) en bevat ten minste:
 - de naam en het adres van de verzoeker
 - de dagtekening
 - een omschrijving van de misstand die wordt vermoed, waaronder de naam van de werkgever tegen wie het vermoeden zich richt, en
 - de gronden waarop het vermoeden van een misstand is gebaseerd.
- In de wet (artikel 6 Wet Huis voor Klokkenuiders) zijn de gevallen opgenomen in welk geval het verzoek niet in behandeling wordt genomen. Als het verzoek niet in onderzoek wordt genomen, wordt dit de verzoeker medegedeeld (art. 7 Wet Huis voor Klokkenuiders).

Stap 3 Het onderzoek door de Autoriteit woningcorporaties en de opvolging daarvan

- De organisatie is verplicht mee te werken aan het onderzoek, bijvoorbeeld door het verschaffen van inlichtingen, tenzij er een wettelijke verplichting is de informatie niet te verschaffen (art. 13 Wet Huis voor Klokkenuiders).

- De organisatie en verzoeker worden in de gelegenheid gesteld om hun standpunt ten aanzien van het vermoeden van een misstand toe te lichten (art. 14 Wet Huis voor Klokkenuiders).
- In beginsel rondt het Huis voor Klokkenuiders het onderzoek binnen een jaar af; de uitkomsten zijn niet juridisch bindend (art. 8 Wet Huis voor Klokkenuiders). Verzoeker en de organisatie ontvangen een conceptrapport, waarop zij kunnen reageren. Het rapport bevat in ieder geval, voor zover het onderzoek zich daartoe uitstrekt:
 - o een analyse van de misstand,
 - o de vaststelling van de oorzaken of de vermoedelijke oorzaken van de misstand en de omvang van zijn gevolgen, en
 - o aanbevelingen aan de werkgever, indien daartoe aanleiding bestaat. (art. 17 Wet Huis voor Klokkenuiders)

Het rapport wordt openbaar gemaakt.

- Het rapport bevat aanbevelingen aan een organisatie bevatten met daarbij een termijn voor een reactie van de werkgever. De werkgever reageert zelf binnen redelijke termijn, en laat hierbij weten hoe hij de aanbevelingen opvolgt. Als hij de aanbevelingen niet opvolgt, geeft de werkgever hiervoor de redenen (comply or explain). Het Huis voor Klokkenuiders kan een onderzoek instellen naar de opvolging van de aanbevelingen (art. 17d)